

Přílohy

Seznam příloh:

Příloha 1: Struktura rozhovoru

Příloha 2: Přepisy rozhovorů

Příloha 3: MUP ZŠ Praha

Příloha 4: Ukázka kódování rozhovoru

Příloha 5: Dotazníkové šetření

Příloha 6: Ukázka aktivity Mapy učebního pokroku SCIO, oblast český jazyk

Příloha 7: Ukázka projektu Mapy učebního pokroku SCIO, oblast český jazyk

Příloha 8: Ukázka hodnocení aktivity Mapy učebního pokroku SCIO, oblast český jazyk

Příloha č. 1 Struktura rozhovoru

- 1) *Co se Vám vybaví, když se řekne hodnocení žáků?*
- 2) *Existují dle Vás v hodnocení žáků nějaké inovativní přístupy?*
- 3) *Řekl/a byste, že hodnotíte žáky inovativními formami?*
- 4) *Řekl/a byste, že používáte formativní hodnocení? Tedy hodnocení, které žáka posunuje?*
- 5) *Jak, čím hodnotíte?*
- 6) *Slyšel/a jste o mapách učebního pokroku (tzv. MUP)?*
- 7) *A jak tomuto termínu rozumíte?*
- 8) *Kde jsou podle Vás možné + a – MUP?*
- 9) *Používáte Vy či Vaše škola MUP od SCIO?*
- 10) *Proč používáte/nepoužíváte MUP od SCIO?*
- 11) *Kde vidíte možné + a – MUP od SCIO?*
- 12) *Máte nějaký vlastní hodnocení postavené na systému MUP, a případně jak funguje?*

Příloha č. 2 Přepisy rozhovorů

Rozhovor s učitelkou Andreou, praxe 6 let, momentálně 3. třída

T: Ahoj Andreo, děkuju, že jsi svolila.

U: Ahoj Dalibore, není vůbec zač. Třeba mi to jednou oplatíš, taktéž mě to za 2 roky čeká.

T: Takže začínáme, připravená?

U: Samozřejmě, jak jinak.

T: Co se Ti vybaví, když se řekne hodnocení žáků?

U: V myslí se mi vybaví nástroj nebo nějaký kreativní způsob, jakým mohu hodnotit různé výkony a hlavně dát možnost nějakého ocenění za zásluhy, které si dítě zaslouží.

T: Existují dle Tebe v hodnocení žáků nějaké inovativní přístupy?

U: Rozhodně ano, sama jsem před touto školou pracovala na škole, kde bylo místo známek slovní hodnocení od 1. do 9. třídy. Bohužel bylo však hodně šablonovité, hlavně na druhém stupni. Přesto jsem vždycky bojovala a do každého vysvědčení dala kus sebe. Víím, že se jedná o formální dokument, ale přeci jen, čtou ho děti, se kterými trávíš hodně času a každý z nich tam chce najít to pohlazení. Hloupý bylo to, že vedení té školy si hodně stálo za svým a nechtělo o nějakých úpravách slyšet. No, a jako další moderní přístupy беру portfolio a sebehodnocení.

T: Řekla bys tedy, že hodnotíš žáky inovativními metodami?

U: Doufám, že ano. Pořád se snažím hledat nové cesty, jak udělat žákům hodnocení tak, aby jim vyhovovalo a zároveň, aby byl prostor i pro názor rodičů. Určitě dělám vše proto, aby všechno, co děláme mělo nějaký přínos, sama nesnáším miliony papírů a zpětná vazba žádná.

T: Řekla bys, že používáš formativní hodnocení? Tedy hodnocení, které žáka posunuje?

U: Upřímně si nejsem jistá, letos poprvé začínám známkovat. To budu moci zhodnotit až na konci roku, zda mé hodnocení někam žáky posunulo. Teda spíše to zhodnotí oni. Sama jsem

na tohle zvědavá, protože na minulé škole jsem měla pocit, že od 4. třídy slovní hodnocení žáky nikam neposouvá, uvidíme, jak to bude se známkami...

T: Hm, jak, čím hodnotíš?

U: Mám 3. třídu, takže od letoška známkami. Taky k nim ale přidávám slovní komentář či reflexi od ostatních. Počet chyb je jednotný pro celou školu, takže se řídím podle tabulky, s tím, že nehodnotím všechno na známky. Nejsem příznivcem honu na jedničky. Děti se mají učit hlavně pro sebe, nikoli pro jedničky. Důležitý taky je chování, což hodnotíme denně formou kalendáře, kde děti mapují své chování, přidáváme k tomu ústní zpětnou vazbu, kterou uzavíráme celý den.

T: Slyšela jsi o mapách učebního pokroku (tzv. MUP)?

U: Ano, četla jsem o tom v časopise Kritické listy.

T: A jak tomuto termínu rozumíš?

U: Chápu to jako možnost sledovat a hodnotit nějaký vývoj v tomhle případě pokrok v oblasti čtení a čtenářství, kterého dítě dosáhlo za určitý období.

T: Jsou podle Tebe nějaké + a – MUP?

U: Mezi plusy bych zařadila individuální hodnocení, kde každé dítě vidí, jak na tom je. Nezávisle na okolí. Mezi mínusy pak jednoznačně náročnost a obsahovou stránku, protože je celkem těžké se v tom zpočátku zorientovat a utřídit co a jak vlastně hodnotit. Teda alespoň na mě to tak působí.

T: Používáš Ty či Tvoje škola MUP od SCIO?

U: Naše škola zatím ne, ale vím, že někteří kolegové se podílí na různých seminářích a konzultacích pro MUP.

T: A můžu se zeptat proč nepoužíváte MUP od SCIO?

U: Asi to není mezi kolegy zas tak známé, nevím kolik z kolegů by se chtělo pouštět do něčeho nového. Většina podle mého názoru dává přednost zaběhlým způsobům.

T: Máš nějaké vlastní hodnocení postavené na systému MUP, a případně jak funguje?

U: Pořád se snažím využívat různé nástroje, jak se k MUP přiblížit, ale je to na dlouho. Vytkla bych možná sebehodnocení, kdy se spolu se žáky po měsíci hodnotíme do záznamového archu. Nejlépe učivo, které jsme za měsíc probrali a zahrnujeme do toho i klíčové kompetence. Taky se snažím mapovat vybrané oblasti, aby děti i rodiče měli možnost vidět pokroky, kterých jsme za nějaký období dosáhli. K tomu bezvadně slouží portfolio.

T: Skvělé, děkuju za Tvůj čas.

U: Není, měj se pěkně.

Rozhovor s učitelkou Marií, praxe 6 let, momentálně 3. třída, vede dramatický kroužek

T: Dobrý den, paní učitelko. Musím Vám poděkovat, že jste mi vyšla vstříc.

U: Dobrý den, to je v pořádku. Taky jsem byla ráda, když mi při studiích lidi, kolegové z praxe pomohli. To je jasné.

T: Tak začínáme... Co se Vám vybaví, když se řekne hodnocení žáků?

U: Stres, strach, známky, zkoušení versus sebezrovoj, sebehodnocení, pokrok, hrdost. Spousty a spousty věcí.

T: Uvedla jste stres a strach, prožíváte ho při hodnocení?

U: Ano, já kupříkladu velmi silně, bohužel jsem taková povaha. Hrozně dlouho a svědomitě nad tím přemýšlím, je to pro mě náročná činnost. A stres.

T: Ano, rozumím. Existují podle Vás v hodnocení žáků nějaké inovativní přístupy, které by kupříkladu Váš stres zmenšily nebo zmírnily? Co myslíte?

U: Myslím, že ano. Záleží na každém učiteli, co pro něj inovativní přístup znamená. Pro někoho je to slovní hodnocení, protože je zvyklý na známky, pro jiného sebehodnocení žáků, protože jim před tím prostor nedával. Takže ano. U mě to však se stresem dobře nevidím. Jedině, že bych byla zbavena pololetních a závěrečných hodnocení na vysvědčení, pak ano.

T: Cha, cha, třeba to jednou přijde, ale teď, řekla byste, že hodnotíte žáky inovativními formami?

U: Nevím, zda-li inovativními, ale určitě odlišnými od jiných škol určitě. Máme tu u nás slovní hodnocení, sebehodnocení žáků, známky doplněné písmeny.

T: Řekla byste tedy, že používáte formativní hodnocení? Tedy hodnocení, které žáka posunuje?

U: Doufám a věřím, že ano.

T: Jak, čím hodnotíte?

U: Od třetí třídy hodnotím známkami, které jsou doplněny písmeny, což je jakási stupnice splněných určitých kritérií práce. Každý měsíc pak provádíme krátké sebehodnocení, ve čtvrtletí rozšířené sebehodnocení formou tabulky a komentáře ze strany rodiče, žáka, učitele, plus se k tomu přidávají konzultace, takzvaný tripartita. No a pak vysvědčení se známkami doplněné tabulkou ohodnocených dovedností s komentářem. A tohle všechno je právě ten stres.

T: Rozumím, spousta času, že?

U: Ano, přesně tak.

T: Slyšela jste o mapách učebního pokroku (tzv. MUP)?

U: Ano, lehce jsem o nich slyšela, ale nepronikla jsem do nich. Tedy moc nevím.

T: A jak tomuto termínu rozumíte?

Chápu to jako přesné zmapování toho, na jaké učební úrovni se žák nachází, jakou má za sebou cestu, myslím tím jeho pokrok, a kam by měly jeho další kroky vést.

T: Kde jsou podle Vás možné + a – MUP?

U: Velké plus je, že žák má stále na očích to, kam se posunul, jaký pokrok udělal. Přesně pak ví, jak by měl pracovat i nadále. Riziko vidím u dětí, kterým toto hodnocení moc nesesedne, takové, co jsou zvyklé z domova na nějakou přísnost, na bič. Na ty by to nemuselo zabírat.

T: Používáte Vy či Vaše škola MUP od SCIO?

U: Já nepoužívám a nikoho v okolí neznám, kdo by je používal.

T: A víte Proč nepoužíváte MUP od SCIO?

U: Nepřišla jsem s nimi přímo do kontaktu a sama je nevyhledala, předpokládám, že takhle to má většina kolegů. Sama ani nevím, jaký je rozdíl mezi MUP a MUP od SCIO.

T: Máte nějaký vlastní hodnocení postavené na systému MUP, a případně jak funguje?

U: Nemám, ale třeba jednou, kdo ví.

T: Tak jo, děkuju Vám za rozhovor, mějte se pěkně.

U: Není zač, ať Vám to dobře dopadne.

Rozhovor s učitelem Františkem, praxe 6 let, momentálně 5. třída, vede školní parlament a školní TV

T: Děkuju Františku, že jsi dal souhlas a jdeš do toho.

U: Není zač, co bych pro kolegu učitele neudělal...

T: Príma, jdeme na to. Řekni mi prosím Tě, co se Ti vybaví, když se řekne hodnocení žáků?

U: Uf... Ale jo, zpětná vazba od učitele, aby děti a rodiče věděly, jak se jim podařilo zvládnout určité dovednosti, a jako informace pro další školy či zaměstnavatele, kde se žák bude ucházet o studium nebo zaměstnání.

T: Aha, jsou podle Tebe v hodnocení žáků nějaké inovativní přístupy?

U: Určitě jo, například portfolio, formativní hodnocení, hodnocení na základě výstupu projektu a podobně. Určitě taky nějaké internetové nebo online formy, nejspíše na školách v USA.

T: Myslíš?

U: No jasně, tam školy spolupracují s technologickými firmami, Microsoft, Google. Myslím, že tam by to stálo za to jet se inspirovat.

T: Naprosto souhlasím, kdy vyraziš?

U: To víš, s učitelským platem a rodinou... Tak nevím, třeba nějaké prázdniny, cha, cha...

T: Dobrá, tak zpět. Řekl by, že hodnotíš žáky inovativními formami?

U: To asi nemohu říci, ale snažím se.

T: Hm, a jak a čím hodnotíš?

U: Ponejvíce známkami, i když s tím tak trochu vnitřně bojuju. Do 3. třídy je u nás slovní hodnocení, a pak najednou... trochu kotrmelec. Jinak popisky konkrétních věcí a ústně.

T: Řekl bys tedy, že používáš formativní hodnocení? Tedy hodnocení, které žáka posunuje?

U: Řekl bych, že snad ano. V rámci možností pracuji s různými váhami známek v elektronické ŽK. Děti tak mohou průběžně sledovat, jak se zdokonalují a přitom ví, že do výsledné známky se promítne až to hodnocení, které ukáže jejich finální osvojení učiva.

T: Aha, slyšel jsi o mapách učebního pokroku (tzv. MUP)?

U: Ano

T: Ano? A jak tomuto termínu rozumíš?

U: Rozumím tomu tak, že mapy žákovi ukazují přehled dovedností a znalostí, které si ve škole má osvojit. Každý žák by měl mít možnost „jet“ si svým tempem. Tedy nebát se zpomalit, když něčemu nerozumím, a nebát se jít napřed, když rozumím v dané oblasti všemu. Důležité však je, aby mu mapy nabídli a jasně definovali, co je potřeba zlepšit. Když někdo odevzdá test z přírody „naškrabaný“, neměl by styl psaní podle mě ovlivnit hodnocení přírody. To by se mělo promítnout jinde v mapě, kde žák ještě neprokázal dostatečně čitelné psaní, nebo se v mapě vrací zpět. Docela je to zajímavé.

T: Určitě, kde jsou podle Tebe možné + a – MUP?

U: Za plus bych dal přehlednost osvojených znalostí a dovedností, prostor pro rychlíky i pro pomalejší, samozřejmě přehled pro nás jako učitele. Nevýhodu bych spatřoval v přehlcení informacemi a dost času nad takovýmto projektem.

T: Rozumím. Používáš Ty či Vaše škola MUP od SCIO?

U: Ne, máme registraci, ale ne.

T: Proč nepoužíváte MUP od SCIO?

U: Podle mě jsou příliš komplikované a obecné. Je na nich fůra práce.

T: Vidíš tedy nějaké + a – MUP od SCIO?

U: Jednoznačné plus je, že jsou vytvořené a navázané na RVP, ale co mi chybí je možnost dopracovat si je podle ŠVP Tvé školy. To je velký handicap.

T: Dobře a Máš nějaký vlastní hodnocení postavené na systému MUP, a případně jak funguje?

U: Ne, zatím ne, ale pracuji na něm. Hledám inspiraci, kde se dá, ale zatím nechci odkrývat karty. Je taky možný, že to nikdy nedám dohromady, ale uvidíme...

T: Tak to jsem zvědavý.

U: No, já taky.

T: Tak děkuju!

U: Není zač.

Rozhovor s učitelem Michalem, praxe 8 let, momentálně 4. třída+ učí na 2. stupni FJ a AJ

T: Dobrý den, děkuju moc za Váš čas, snad Vás dlouho nezdržím.

U: Dobrý den, není zač, mám asi tak 30 minut, pak musím jít na dozor do školní jídelny.

T: Děkuju, chápu, zapínám nahrávání.

T: Pane učiteli, co se Vám vybaví, když se řekne hodnocení žáků?

U: Běžná učitelská praxe, která by měla pravidelně probíhat v hodinách i mimo ně. Myslím, nejen jako vyplňování „povinných“ dotazníků žáky a učiteli, ale i jako drobná pochvala či nějaká výtka směrem k žákovi.

T: Hm, řekl byste, že se dá k hodnocení přistupovat nějak nově? Existují dle Vás v hodnocení žáků nějaké inovativní přístupy?

U: No, spíše, než inovativní přístupy či novinky dle mého záleží na osobnosti učitele, jak k hodnocení žáků přistoupí.

T: Aha, co je u Vás tedy důležité?

U: Nějaká lidskost, empatie, to tam patří. Procenta, čísla... to je jedna věc ale to, jak to sdělím, co dodám podobně...

T: Aha, řekl byste tedy, že hodnotíte žáky inovativně?

U: Ne, to si nemyslím, spíše se snažím o motivaci, aby žáci vnímali hodnocení ne jako nudnou činnost, co se musí.

T: A jak to děláte?

U: Tradičně známkami, potom také ústní pochvalou či výtka, bodovými systémy v rámci různých motivačních soutěží. Není to tedy stejné a není to nuda.

T: Aha, řekl byste tedy, že používáte hodnocení, které žáky někam posunuje, tzv. formativní hodnocení?

U: Snažím se o to. Naprosto jasně si uvědomuju, jak tenká je hranice, jak tenká hranice může být mezi tím, jak žáka můžete v budoucnu nějakým nevhodným hodnocením ovlivnit.

T: Slyšel jste o mapách učebního pokroku (tzv. MUP)?

U: Neslyšel

T: Aha, rozumíte tomuto termínu nějak?

U: Zřejmě se mapuje vývoj žáka v různých ohledech s přihlédnutím k různým kritériím, kde se u žáka za určité časové období hodnotí jeho proces. Krom učitele se na tomhle hodnocení podílí nejspíše i samotný žák. Je to tak? Nebo tak nějak?

T: Nu, vidíte, nejspíše jste o tom už slyšel.

U: Há, há. Je to možné.

T: Kde jsou podle Vás možné + a – MUP?

U: Plus je jednoznačně nějaký vývoj, který lze pozorovat dlouhodobě a vyvodit z něj závěry. Jako mínus bych řekl, že to určitě bude hodně časově náročné. V tomto počtu dětí ve třídě, mám jich 28.

T: Používáte Vy či Vaše škola MUP od SCIO?

U: Bohužel, nevím o tom. Spíše bych řekl, že ne.

T: Proč nepoužíváte MUP od SCIO?

U: Neumím odpovědět.

T: Napadají Vás nějaké možné + a – MUP od SCIO?

U: Nevím, do jaké míry jde pouze o standardizované hodnocení, alá... máme nějakou tabulku, do které dítě zaškatulkujeme.

T: A máte nějaký vlastní hodnocení postavené na systému MUP, a případně jak funguje?

U: Ne, nemáme.

T: Dobře, toť vše, děkuju za rozhovor.

U: Není zač.

Rozhovor s učitelkou Lucií, praxe 6 let, momentálně 2. třída, vedoucí MS TV

T: Dobré odpoledne, paní učitelko, děkuji za svolení k nahrávání našeho povídání.

U: Nemáte zač, Dalibore.

U: Jak se Vám tu líbí?

T: Je to tu pěkné, prostorná, moderní škola. Chválím.

U: Děkujeme.

T: Není zač. mohu se přesunout k 1. otázce?

U: Jistě

T: Co se Vám vybaví, když se řekne hodnocení žáků?

U: Znamka, pochvala, smajlík, mračoun, úsměv, podpis... takové volné asociace, ano?

T: Ano, není problém. Existují dle Vás v hodnocení žáků nějaké inovativní přístupy?

U: Od klasických známek je nejspíše nejvíce inovativní slovní hodnocení a sebehodnocení dětí, ne?

T: Ano, je to možné. Řekla byste tedy, že hodnotíte žáky inovativními formami?

U: Ano, pokud jsem tedy správně pochopila inovativní přístupy hodnocení, tak ano.

T: Jak a čím tedy hodnotíte?

U: Znamkami, razítky, pochvalou, smajlíky a mračouny. Taky samolepkami, děláme týdenní sebehodnocení a snažím se o sebehodnocení na konci každé hodiny, ale občas to časově nestihnu. To mě trápí.

T: To spousta učitelů... Řekla byste, že používáte formativní hodnocení? Tedy hodnocení, které žáka posunuje?

U: Ano, řekla bych, že ano.

T: Slyšela jste o mapách učebního pokroku (tzv. MUP)?

U: Ne, neslyšela. Měl jsem? Nějaká novinka?

T: Možná a jak tomuto termínu rozumíte?

U: Dítě, u malých prvňáčků učitel si provádí sebehodnocení, které si zakládá, postupně asi taky doplňuje a může na nich vidět svůj pokrok. Teď, když nad tím přemýšlím, zdá se to, že je to docela zajímavé... Asi tak?

T: Napadají Vás možné + a – MUP?

U: Jako přínos bych asi viděla to, že dítě vidí svou cestu ke zlepšení a dokáže ho pak slovně popsat. Není to takovéto anonymní. Jako negativum uvádím, ale nevím, jen domýšlím, že dítě není natolik soudné a není schopné reálného sebehodnocení v tomhle.

T: Používáte Vy či Vaše škola MUP od SCIO?

U: Já osobně ne, nevím, jak kolegové... To musíte za nimi.

T: Proč nepoužíváte MUP od SCIO?

U: Já jsem o tom nikdy neslyšela, nepoužívám to, protože jsem se o tom nedoslechla. Asi neměli žádnou kampaň, nebo ano?

T: To já nevím, nemohu to posoudit, ale máte nějaké vlastní hodnocení postavené na systému MUP, a případně jak funguje?

U: Né, to nemám. Vše, co mám, jsem řekla. Bohužel učitel má času málo, už tak si беру spoustu práce domů a má budoucí rodina je tak v ohrožení... Je mi líto, to vám neposloužím.

T: Nevadí, i tak děkuji a pěkný den.

U: I Vám.

Rozhovor s učitelkou Janou, začínající, momentálně 1. třída

T: Jano, děkuju, že jsi svolila k nahrávání a k rozhovoru.

U: Není zač, nevím, jak Ti budu platná.

T: Nu, jistě bude dobrý i pohled začínajícího učitele, který se 5 let připravoval a následně začíná.

U: Snad... Ha,ha...

T: Jano, co se Ti vybaví, když se řekne hodnocení žáků?

U: Známky. Asi jsem mladá, stará škola...

T: To nevadí., ale jsou podle tebe nějaké inovativní, moderní formy v hodnocení žáků?

U: Jistě, že ano. Třeba portfolia, slovní hodnocení, sebehodnocení dětí.

T: Aha a řekla bys, že hodnotíš inovativně?

U: Snažím se, to víš, je to spousta starostí kolem. Nejvíce mě zahlcuje papírování a zatím jsem s dětmi stále v rozjezdu.

T: Dobře, řekla bys tedy, že hodnotíš tak, abys žáka někam posunovala? Tedy formativně?

U: No, snažím se o to, ale je to pěkně těžké.

T: Proč?

U: Však víš. Musím nad tím přemýšlet, abych někoho svým způsobem neurazila, nerozplakala, když třeba dělá něco jiného, ale zároveň, aby si byl vědom toho, že něco je špatně.

T: Jistě, chápu. Jak a čím hodnotíš?

U: Mám první třídu, jak jsem řekl, takže na začátku roku pro povzbuzení, klasika, razítka. K ničemu hlubšímu jsem se zatím za tu chvíli nedostala.

T: Dobrá. Slyšela jsi o mapách učebního pokroku? (MUP)

U: Ne, bohužel, bohudík?

T: A rozumíš tomuto termínu nějak?

U: Ach, to nevím. Asi nemůžu na tohle odpovědět. Na tohle se mě asi vůbec neptej, prosím. Vůbec bych nevěděla, neumím ti na tohle odpovědět.

T: Dobrá, nevadí a nevíš, zdali Tvoje škola používá MUP od SCIO?

U: Nevím, ale asi ne, dost bych o tom pochybovala. Jsme tradiční škola, né moc na novinky. Rozumíš?

T: Ano, a ty sama nemáš nějaké vlastní hodnocení, které by sis mohla myslet, že je postaveno na nějakých daných kritériích a postupech, třeba jako MUP?

U: Ne, zatím ne a myslím, že první třída je spíše než o hodnocení o nějaké sebeosbluze. Já bych vlastně vůbec nejrady nehodnotila.

T: A není náhodou sebeosbluha tématem už v MŠ?

U: Asi je, ale tam to už dneska asi nedělají. Kolegyně na místní školy pěkně nadávají, děti jsou nepřipravené.

T: Tak to chápu. No nic, tedy i tak Ti děkuji za čas.

Rozhovor s ředitelem Janem, praxe přes 10 let, momentálně ředitel ZŠ a MŠ v Praze

T: Pane řediteli, ještě jednou se raději ptám, mohu si vás nahrát?

Ř: Není problém, snad to bude slyšet, možná bych si měl sednout blíže, zkusíme to.

T: Vaše škola je dovolím si říct vyhlášená, nedostatkem žáků asi netrpíte, nebo ano?

Ř: Ne, to určitě ne. Naopak, žáky musíme nejen do prvních tříd odmítat. Rekonstruuje patro na přesunutí tříd a školní družiny a taktéž sklepní prostory, kde by měly vzniknout prostory pro školní klub a taky pro jiné aktivity. Třeba doučování žáků češtině nebo psaní domácích úkolů.

T: Tak jen ať to vydrží.

Ř: Děkuju.

T: Po tom všem, co o Vaší škole vím a co jste právě teď řekl, si jsem jist, že vzdělávací inovace nejsou pro vaši školu žádné tabu...

Ř: Jsme otevřeni všemu... Snažíme se hlavně domluvit a uřídit se mezi sebou, nemá cenu nikomu nic nařizovat, pokud učit matematiku podle pana Hejného někdo nechce, tak ji neučí, ale na druhou stranu mu říkám, je to škoda, koukni na to. Snažím se s ostatními pracovat trpělivě a né shora.

T: Aha, mohu se tedy optat co jsou pro Vás inovace v hodnocení žáků?

Ř: Tak to jsou pro mě zcela nové a nevyzkoušené formy, které se ověřují. Na druhou stranu inovací v hodnocení žáků v konkrétní třídě může být i to, když učitel, který nebyl zvyklý se žáky o výsledcích mluvit, obhajovat je, tak ten začne. Rozleží se mu to a řekne si, ahá, ono by bylo docela dobré jim k tomu pár slov říct...

T: A tady u vás na škole? Máte tu nějaké?

Ř: Samozřejmě, i když to není asi úplná novinka, stále však se spousta škol drží starých a podle nich osvědčených receptů.

T: Co tím máte na mysli?

Ř: Myslím, zápis známky do žákovský a jedno za pololetí schůzky s rodiči. Se žáky se o tom nemluví, respektive mluví, co si mají opravit, jak a do kdy.

T: Hmm...

Ř: Takže u nás se pracuje hlavně se sebehodnocením žáků, tak, aby oni ve spolupráci s učitelem a rodiči si řekli co, kde a jak je třeba vytáhnout. Takovéhle sebehodnocení má

v různých třídách různou podobu, vyvrcholením jsou pak konzultační tria, kdy se účastní žák, učitel a rodič a tam to pěkně spolu proberou, no a v neposlední řadě nám při slovním hodnocení pomáhají MUP.

T: Aha, MUP, myslíte mapy učebního pokroku?

Ř: Ano a ...

T: Omlouvám se, že Vám skáču do řeči, ale mohu se zeptat, jak bych tento termín měl podle Vás chápat?

Ř: MUP je mapa učebního pokroku. Tyhle mapy jsou vytvořeny jako soubor různě náročných, ale což je důležité měřitelných cílů k tématu nějaké oborové dovednosti. Jelikož hlavním cíle vzdělávání v naší škole je rozvoj myšlení dětí, využili jsme k definování jednotlivých stupňů náročnost cílů Bloomovu taxonomie, která definuje jednotlivé úrovně myšlení. Tento soubor vytváří vzdělávací cestu jednotlivým dětem, kterou můžeme snadno mapovat. Dobré je taky to, že umožňují sledovat ten individuální pokrok žáka, nesrovnává ho s nikým a je tak pro všechny důležitým zdrojem informací.

T: To zní skvěle. A vidíte nějakou nevýhodu?

Ř: Několik, ale hlavně časovou i mentální náročnost tvorby map, a taktéž nedostatečné dovednosti učitelů je tvořit. Vždycky je to o týmu lidí, nikdy by nemělo dojít k tomu, že se tohle udělá někde v ředitelně a pak dá všem befelem.

T: Takže vaše škola asi MUP od SCIO nepoužívá, nebo ano?

Ř: Ne, měl jsem možnost se podílet na jejich tvorbě, ale nemáme je. Současnou verzi ani neznám. Nepoužíváme je, protože neodpovídají našemu vzdělávacímu programu. Mapy učebního pokroku mají smysl jen tehdy, pokud mapují skutečný obsah Vaší školy. SCIO to má víceméně hrozně obecně, my potřebujeme více detailů, kam SCIO nemůžu.

T: Rozumím a máte tedy nějaké vlastní MUP?

Ř: Teprve s tím začínáme, je to běh na dlouho trať, zmiňoval jsem náročnost takovýhleho projektu. U některých dětí a v některých oblastech však již MUP používáme při slovním hodnocení, taková pomůcka, návod... Časem bychom na něm rádi postavili průběžné i závěrečné hodnocení dětí. Není problém se podívat, máme je na webu.

T: Tak to se jistě podívám, děkuju. Zda-li Vás, pane řediteli nenapadá nějaká reakce či připomínka mnohokrát Vám děkuji za Váš čas a odpovědi.

Ř: Nenapadá, taktéž děkuju. Mějte se pěkně pane kolego.

Rozhovor s učitelem Radkem, praxe 4 roky, momentálně 3. třída, environmentální koordinátor

T: Pane učiteli, mockrát Vám děkuji za rozhovor a podle naší domluvy spouštím diktafon.

U: Není zač, samozřejmě. Snad nebudu nervózní a nebudu plácet...

T: Myslím, že se není čeho bát. Zeptal bych se Vás na pár otázek ohledně, jak sám zajisté uznáte, velmi složitého tématu, a to tématu hodnocení. Co se Vám vybaví, když se řekne hodnocení?

U: Hm, těžká otázka, takhle hned na začátku... Co se mi vybaví. Řeknu to takhle, když jsem byl žák školou povinný vždycky jsem si říkal, že hodnocení je velká nespravedlnost. Není objektivní, většinou jsem nesouhlas, možná to bylo tím, že jsem měl paní učitelku, tuším asi 4. či 5. třída, která některé děti upřednostňovala a jiné ne. Já byl v té druhé kategorii, čili jsem třeba i s takových předmětů jako je výtvarka či pracovky míval trojky a dokonce i čtyřky. Vždycky pak v pololetí či na konci řekla, že musela zavřít obě oči a zatnout zuby a dostal jsem za jedna. Já nechápal proč, protože co se po mně chtělo jsem udělal, ale nejspíše to nebylo podle jejích představ. Takže to je nespravedlnost. Dnes, ve svém věku musím říct že to, co se mi vybaví, když se řekne hodnocení, tak je dialog. Dialog-rozhovor, sám se sebou, ale hlavně pak se žákem, kterého se to týká. Proč tohle, proč tamto, proč ono... důležité je, aby učitel i dítě vědělo co má udělat a co se hodnotit bude. V tom je podle mě základ. Takže dnes se mi vybaví dialog.

T: Hmm, to je zajímavé přirovnání, je vidět, že nad tím dost přemýšlíte, existují podle Vás tedy něco nějaké nové věci, inovativní přístupy v hodnocení?

U: Ano, řekl bych, že je to právě ta změna, kdy se dává, klade důraz na to, aby hodnocení bylo co nejvíce objektivní, tedy bez zbytečných nějakých kudrlinek. Samozřejmě, každý učitel to

může mít jinak, ale u některých mi posedlost známkami či neustálým komentováním s hodnotícími soudy přijde až škodlivé. Vždyť se nemusí všechno zhodnotit, přetřást, rozebrat, v některých věcech je třeba i jen radost s aktivitu, která ani nemusí mít nějaký výstup. Ale vrátím se na začátek, ano, myslím, že dnes je takovým novějším trendem se o věcech s dětmi bavit, nedělat rozhodnutí direktivně a dávat jasné mantinely co a jak budu hodnotit. U nás ve škole se hodnotí do 5. třídy slovně, což mě je velmi sympatické. Ovšem ne všude to tak mají, takže i slovní hodnocení může být ještě dnes také takový inovativní přístup.

T: Takže byste o sobě řekl, že hodnotíte inovativními formami?

U: Vau... těžko sám sebe hodnotit, ale pokud se podívám na jiné školy a k jiným kolegům, tak víceméně se to dá i takto říci. U nás ve škole, a já taktéž se hodně soustředíme na sebehodnocení žáků. Takže už od první třídy se děti postupnými krůčky a diskusí zkouší zreflektovat. Myslím, že se jim to celkem daří. Já se svými dětmi pracuji spíše na hodnocení, respektive sebehodnocení chování, dodržování pravidel než na složce učení.

T: Ehm, jak vás poslouchám, řekl byste, že používáte formativní hodnocení, tedy takové, které žáka někam posunuje?

U: Aby to neznělo neskromně, že jsem nějaký nafoukaný, ale myslím, že ano. Však se přeci říká, že chybami se člověk učí, takže u dětí to není jinak. Co mě štve, je to, co po třetí třídě. Do té doby slovní hodnocení a odpovídající přístup a potom? Jak jim budu vysvětlovat, že chybami se učí, když jim budu muset dát špatnou známku a rodiče jim to omlátí o hlavu?

T: Rozumím. Nu, a čím tedy hodnotíte teď?

U: Momentálně slovně.

T: Ano, ale zda-li máte třeba nějaké pevně stanovené průběžné hodnocení. Zmínil jste to, že pracujete se sebehodnocením u chování, jak to vypadá?

U: Ach, ano. Co se týče nějakých cvičení či úkolů máme razítka. Různé typy, smajlíky, zvířata, razítka s nápisy jako je: Přidej plyn, nebud' šnek a podobně... Jednou týdně či jednou za 14 dnů se pak hodnotí v několika předmětech a já jim tam případně dopisuji své komentáře. Co se týče hodnocení chování vždycky se najde čas na kruh na koberci a rozbor za co bych se dnes ocenili a co naopak zlepšili.

T: jak na to reaguji?

U: Všichni si poctivě uvědomují co a jak ten den dělali a poctivě se přiznají.

T: To je dobré a opravdu všichni?

U: Ano, někomu se někdy musí jen trochu pomoci nějakou návodnou otázkou či připomenutím.

T: Rozumím, slyšel jste o mapách učebního pokroku?

U: Ano, slyšel. Je to od té vzdělávací instituce pana Štefla, že?

T: Ano, společnost SCIO.

U: Ano, myslím, že škola má přidělené přístupy, ale pokud vím, zatím s tím nikdo nepracuje.

T: Aha, nevíte proč? Vidí v tom ostatní, případně vy nějaké negativa?

U: Abych řekl pravdu nevím, vím jen, že to tady jednu chvíli prolétlo éterem, ale nedostal jsem se k tomu blíže. Neumím to teda posoudit, ale určitě to vytvářeli ve spoluprací učitelů a odborníků, takže bych negativa moc nehledal.

T: A plusy?

U: No, velký plus je určitě, že to máte přímo až pod nosem. Nemusí se nic vytvářet, vše už je. Jen do toho proniknout...

T: O termínu MUP jste tedy slyšel, na škole podle Vás jsou, ale nevyužívají se. Nemáte tedy nějaký svůj vlastní podobný systém nebo jinak: Není u vás ve škole poptávka si něco jako tyto Mapy od SCIO vytvořit?

U: Hm..., dobrá otázka, ale myslím, že většina kolegů má spousty jiné práce a určitě by do ničeho takové nešla. Možná je to škoda, nevím, asi ano, ale většina z nás je tu od půl sedmé, od 7 ráno do kolikrát 5, 6 večer, takže toho je opravdu hodně. Ale možná teď o tom více popřemýšlím o kouknu na to.

T: No vidíte. Tak to alespoň nebyl pro Vás se mnou ztracený čas. Mockrát Vám děkuju za rozhovor.

U: není zač, nashledanou.

Rozhovor s učitelkou Terezou, praxe 2 roky, momentálně 2. třída

T: Ahoj Terko, děkuju, že jsi svolila. Jak to jde?

U: Ahoj, to je jasné. Snad dobře, momentálně jsem v jednom kole, dneska schůzky, matematická olympiáda, kontrola sešitů, porada... Hrůza. Ale zatím mě to baví...

T: Tak to je velmi dobrá zpráva, nebudu Tě zdržovat a začneme. Co se Ti vybaví, když se řekne hodnocení žáků?

U: Činnost, při které se učitel často trápí, aby byl spravedlivý. Strašně těžká věc.

T: Hm, to jistě, myslíš, že existují v hodnocení žáků nějaké inovativní přístupy?

U: Ano, řekla bych, že jistě. Vzpomínám si na fakultu, kdy jsem měla takový předmět s dr. Brdičkou, kde všechny tyhle věci padaly. Dokonce už i školy, kam se nechodilo a děti se učili přes PC s roboty... To k nám ale dorazí tak za 100 let...

T: Ano, zajímavý předmět, taktéž jsem ho absolvoval. Řekla bys tedy, že hodnotíš žáky inovativními formami?

U: Snažím se spíše o to, aby hodnocení nebylo pouze zaškatulkování žáků do skupin, třeba jedna skupina výborně, druhá chvalitebně a tak dál... chci, aby hodnocení bylo pro děti přínosné a poskytlo jim zpětnou vazbu a radu, jak pokračovat dál a třeba i lépe.

T: Řekla bys, že používáš formativní hodnocení? Tedy hodnocení, které žáka posunuje?

U: Ano, určitě.

T: Jak, čím hodnotíš?

U: Hodnotím různými způsoby a formami. Nepoužívám jen známkování, snažím se vždy známku doplnit alespoň o slovní komentář. Hodně se mi osvědčil způsob hodnocení přes procenta.

T: Aha, a to přepočítáváš ve volné chvíli, nebo jak to děláš?

U: No, nastavení je na tobě v Bakalářích. Tam si spousta věcí lze upravit, například váhu známek nebo právě procenta a jiné.

T: Ach ano, rozumím. No a slyšela jsi někdy o mapách učebního pokroku (tzv. MUP)?

U: Ano, slyšela, dokonce teď nedávno, na nějakém semináři.

T: A jak tomuto termínu rozumíš?

U: Řekla bych, že je to nástroj ke sledování individuálního pokroku dítěte. Je to nějaký online program, takže nevím, jak bude dostupný pro všechny, i pro mé kolegyně, které si sotva otevřou mail.

T: Pokrok bohužel nebo spíše bohudík nezastavíš. Vidíš někde nějaké + a – MUP?

U: Vidím je právě všude, v jakémkoli vyučování, ať už je to český jazyk, matika, prvouka. Toho žáka nemusíš srovnávat s ostatními, ale hodnotíš pouze jeho v rámci vlastní seberealizace. To je skvělé.

T: Používáš ty či Vaše škola MUP od SCIO?

U: Ne, řekla bych, že ne.

T: A proč?

U: Na naší škole se tak nehodnotí a já jako třídní učitelka si sama na takovou změnu netroufnu. To by muselo přijít shora.

T: Chápu. A zeptám se na poslední otázku. Máš nějaký vlastní hodnocení postavené na systému MUP, a případně jak funguje?

U: Možná, ale nevím, zda-li je to přesně ono. Mně se osvědčil graf výkonu. Samo dítě na něm sleduje svůj posun. Používám ho ve výuce ve čtenářských dílnách, dítě si tam zaznamenává od 1. třídy počet stran, které přečetlo.

T: Aha, dobře. Děkuju za rozhovor. Měj se pěkně.

U: Taky, ahoj!

Rozhovor s učitelkou Kateřinou, praxe 2 roky, momentálně 4. třída

T: Dobrý den a děkuju, že jsme se takhle stihli potkat.

U: Dobrý den, není zač. Tak co na mě máte?

T: Ha, há. Pár otázek k hodnocení Vašich žáků, nemusíte se vůbec bát, nic není špatně.

U: Tak to ráda slyším.

T: Začnu trochu obecněji, co se Vám vybaví, když se řekne hodnocení žáků?

U: Zpětná vazba, dilemata, hodnocení individuálního pokroku daného žáka, požadavky na srovnání a malý rozsah hodnotící škály v případě klasického školního hodnocení 1-5

T: Hm, existují podle Vás nějaké inovativní přístupy v hodnocení žáků?

U: Ano, řekla bych, že ano a celkem se je snažím reflektovat. Například slovní hodnocení, sebehodnocení žáků, popisná forma-ta se mi zdá nejobjektivnější a také hodnocení pomocí nějakých stanovených kritérií.

T: Řekla byste tedy, že hodnotíte inovativními formami?

U: Snažím se, jak jsem řekla, ale ne vždy se mi to daří. Takže ano, ale nepravidelně.

T: Jak a čím tedy hodnotíte?

U: V naší škole máme 1.-3. ročník slovní hodnocení, tedy já ve své 4. třídě už bohužel známkami, ale vždy na vysvědčení, respektive na čtvrtletí, pololetí a konec roku se slovním komentářem. Ve výchovných předmětech pak často používám pro hodnocení nějaké kritérium, například v hudebce musíš zazpívat 1 píseň, není důležité jak, zda tedy čistě nebo falešně, ale to, že tohle splnil, tedy zazpíval. Myslím, že žáci na to dobře reagují.

T: Slyšela jste o mapách učebního pokroku?

U: Ano, slyšela. Trochu z rychlíku, ale ano.

T: A jak tomuto termínu rozumíte?

U: Žák, učitel i rodič, mají dopředu před sebou plán několika kroků, kterých má žák postupně dosáhnout. V průběhu učení mohou všichni účastníci pomocí takovéhle mapy sledovat v jaké fázi se žák právě nachází. Velká výhoda tohoto je individualizace učení.

T: To jsem se právě chtěl zeptat, kde vidíte možné plusy a mínusy MUP?

U: No, jistě. Plusy jsou právě v té individuální rovině, taky větší motivace žáků podílet se na svém pokroku a transparentnost pro učitele i rodiče. Jako mínus bych uvedla časovou náročnost pro nás kantory a možné srovnávání žáků mezi sebou. Můžou se chlubit mezi sebou „Já jsem dál, než ty, heč!“

T: Používáte Vy nebo Vaše škola MUP od SCIO?

U: Ne, ani já, ani škola.

T: Pročpak?

U: Já jsem v praxi relativně krátce, 2 roky, takže se pořád ještě rozkoukávám a do nějakých novinek takovéholeho rozměru se nepouštím, ale uvidíme, nebráním se.

T: A máte nějaký vlastní systém postavený na principu MUP?

U: Ne, zatím na tohle nemám dostatek času, řekla bych, že se mi má práce ještě neusadila natolik, abych podnikala a vymýšlela takovéhole projekty, ale znovu říkám, proč ne za nějaký čas.

T: Tak Vám přeju ať se daří a děkuju.

U: To já Vám taky.

Rozhovor s učitelkou Vendulou, praxe 1 rok, momentálně 2. třída

T: Ahoj Vendy, děkuju, že sis našla čas.

U: Ahoj, není zač, já to znám, nedávno jsem byla v Tvé pozici, takže ráda pomůžu.

T: Děkuju, takže začínáme.

U: Dobře.

T: Co se Ti vybaví, když se řekne hodnocení žáků?

U: Známkování, ale i sebehodnocení žáků samotných a taky velká míra zodpovědnosti. Zvláště u menších dětí, které bychom měli motivovat pro další učení, ale zase jim také říci, jak jsou opravdu na tom.

T: Existují podle Tebe v hodnocení žáků nějaké inovativní přístupy?

U: Existují, velkým trendem je formativní hodnocení, pro mě je to především slovní hodnocení, které je šířeji přijímané.

T: Řekla bys, že používáš formativní hodnocení?

U: Zatím nepoužívám, ale ráda bych. Myslím si, že posune žáka víc formativní hodnocení, ale zase pokud uvidí lepší známky u svých spolužáků, které jsou dle mého viditelnější, než třeba slovní hodnocení, tak ho to požene více kupředu. Ovšem záleží taky na povaze žáka, každý je individuální.

T: Jak a čím hodnotíš?

U: Momentálně hodnotím známkami, razítky, ale chci do budoucna pracovat zejména na sebehodnocení žáků.

T: Slyšela jsi o mapách učebního pokroku (tzv. MUP)?

U: Jen zřídka a velmi málo.

T: A jak tomuto termínu rozumíš?

U: Rozumím tomu jako systému hodnocení, které pracuje s žákem jako s individualitou, nikoli s celou skupinou, jak je tomu u známek. Vidí svůj pokrok a může to pomoci žákům s malým sebevědomím či žákům s SPU.

T: Jsou podle Tebe u MUP nějaké plusy a mínusy?

U: To neumím říci, spíše bych se ptala ve školách, které si tento program hodnocení vyberou.

T: Takže předpokládám, že Ty ani Tvoje škola nepoužíváte MUP od SCIO?

U: Ne, uhádl jsi.

T: A proč?

U: Protože jsem si o tom ještě nezjistila dostatečné množství informací a naše vedení se o něm v souvislosti s hodnocením žáků nezmiňuje.

T: A máš nějaké vlastní hodnocení postavené na systému MUP, a případně jak funguje?

U: Nemám, mám spoustu starostí vůbec s organizací, administrativou a tak.

T: Chápu, ale děkuju a pěkný den.

U: Není zač, tobě taky.

Příloha č. 3 MUP ZŠ Praha

MAPA UČEBNÍHO POKROKU
Učit se učit

DOVEDNOST – PŘÍPRAVA NA VYUČOVÁNÍ	SEBEHODNOCENÍ
Znáš rozvrh hodin? Vyjmenuješ předměty v jednotlivých dnech?	
Vyjmenuješ pomůcky , které potřebuješ na jednotlivé předměty?	
Popíšeš svou přípravu pomůcek do školy na další den?	
Kontroluješ si před odchodem do školy pomůcky v tašce?	
DOVEDNOST – PLNĚNÍ ÚKOLŮ	
Kde najdeš informace o úkolech do školy?	
Popíšeš úkoly, které máš na jednotlivé předměty?	
Zaznamenáváš si úkoly z jednotlivých předmětů do svého záznamníku i s termínem splnění?	
Popíšeš svůj způsob plnění úkolů do školy na další den?	
Kontroluješ si splnění těchto úkolů a jejich termínů?	
DOVEDNOST – PRÁCE S UČIVEM	
Kde najdeš informace o tom, co se učíte v jednotlivých předmětech ?	
Vyjmenuješ, co se zrovna učíte v jednotlivých předmětech ?	
Opisuješ si přehledně pojmy učebního tématu?	
Vypíšeš z učebního textu důležité pojmy ?	
Vytvoříš z učebního textu výpisky pro učení (pojmy a jejich vysvětlení)?	
Popíšeš způsob učení , který ti vyhovuje a nevyhovuje?	

Příloha č. 4 Ukázka kódování rozhovoru

Rozhovor s učitelem Františkem, praxe 6 let, momentálně 5. třída, vede školní parlament a školní TV

HODNOCENÍ

INOVACE

PRAXE

MUP

MUP SCIO

+ A -, SYSTÉM

T: Děkuju Františku, že jsi dal souhlas a jdeš do toho.

U: Není zač, co bych pro kolegu učitele neudělal...

T: Prima, jdeme na to. Řekni mi prosím Tě, co se Ti vybaví, když se řekne hodnocení žáků?

U: Uf... Ale jo, **zpětná vazba od učitele**, aby děti a rodiče věděly, jak se jim podařilo zvládnout určité dovednosti, a jako **informace pro další školy či zaměstnavatele**, kde se žák bude ucházet o studium nebo zaměstnání.

T: Aha, jsou podle Tebe v hodnocení žáků nějaké inovativní přístupy?

U: Určitě jo, například **portfolio, formativní hodnocení, hodnocení na základě výstupu projektu** a podobně. **Určitě taky nějaké internetové nebo online formy**, nejspíše na školách v USA.

T: Myslíš?

U: **No jasně, tam školy spolupracují s technologickými firmami, Microsoft, Google. Myslím, že tam by to stálo za to jet se inspirovat.**

T: Naprosto souhlasím, kdy vyraziš?

U: To víš, s učitelským platem a rodinou... Tak nevím, třeba nějaké prázdniny, chacha...

T: Dobrá, tak zpět. Řekl by, že hodnotíš žáky inovativními formami?

U: To asi Nemohu říci, ale snažím se.

T: Hm, a jak a čím hodnotíš?

U: Ponejvíce **známkami**, i když s tím tak trochu vnitřně bojuju. Do 3. třídy je u nás **slovní hodnocení**, a pak najednou... trochu kotrmelec. Jinak **popisky konkrétních věcí a ústně**.

T: Řekl bys tedy, že používáš formativní hodnocení? Tedy hodnocení, které žáka posunuje?

U: Řekl bych, že snad ano. V rámci možností **pracuji s různými vahami známek v elektronické žk**. Děti tak mohou průběžně sledovat, jak se zdokonalují a přitom ví, že do výsledné známky se promítne až to hodnocení, které ukáže jejich finální osvojení učiva.

T: Aha, Slyše jsi o mapách učebního pokroku (tzv. MUP)?

U: **ano**

T: Ano? A jak tomuto termínu rozumíš?

U: Rozumím tomu tak, že **mapy žákovi ukazují přehled dovedností a znalostí, které si ve škole má osvojit**. Každý žák by měl mít možnost „jet“ si svým tempem. Tedy nebát se zpomalit, když něčemu nerozumím, a nebát se jít napřed, když rozumím v dané oblasti všemu. Důležité však je, aby mu **mapy nabídli a jasně definovali, co je potřeba zlepšit**. **Když někdo odevzdá test z přírody „naškrabaný“, neměl by styl psaní podle mě ovlivnit hodnocení přírody**. To by se mělo promítnout jinde v mapě, kde žák ještě neprokázal dostatečně čitelné psaní, nebo se v mapě vrací zpět. Docela je to zajímavé.

T: Určitě, Kde jsou podle Tebe možné + a – MUP?

U: Za plus bych dal **přehlednost osvojených znalostí a dovedností**, prostor pro rychlíky i pro pomalejší, samozřejmě **přehled pro nás jako učitele**. Nevýhodu bych spatřoval v přehlcení informacemi a **dost času nad takovýmto projektem**.

T: Rozumím. Používáš Ty či Vaše škola MUP od SCIO?

U: **Ne**, máme registraci, ale ne.

T: Proč nepoužíváte MUP od SCIO?

U: Podle mě **jsou příliš komplikované a obecné**. **Je na nich fůra práce**.

T: Vidiš tedy nějaké + a – MUP od SCIO?

U: Jednoznačné plus je, že jsou vytvořené a navázané na RVP, ale co mi chybí je možnost dopracovat si je podle ŠVP Tvé školy. To je velký handicap.

T: Dobře a Máš nějaký vlastní hodnocení postavené na systému MUP, a případně jak funguje?

U: Ne, zatím ne, ale pracuji na něm. Hledám inspiraci, kde se dá, ale zatím nechci odkrývat karty. Je taky možný, že to nikdy nedám dohromady, ale uvidíme...

T: Tak to jsem zvědavý.

U: No, já taky.

T: Tak děkuju!

Mapy učebního pokroku-dotazník

Používá Vaše škola aplikaci Mapy učebního pokroku od společnosti Scio?

Ano

Ne

Pokud Vaše škola používá uvedenou aplikaci, uveďte prosím proč.

Vaše odpověď

Pokud Vaše škola nepoužívá uvedenou aplikaci, uveďte prosím proč.

Vaše odpověď

ODESLAT

Příloha č. 6 Ukázka aktivity Mapy učebního pokroku SCIO, oblast český jazyk

Název aktivity	Vypravování
Oblast vzdělávání	český jazyk a psaný projev
Vlákno vzdělávací oblasti	mluvený projev
Diagnostika / Rozvoj	Mluví jednoduše a srozumitelně o tom, co je mu blízké.
Úroveň	1
Časová dotace	45 – 90 minut
Forma aktivity	individuální / možno i skupinová (při sdílení)
Predispozice	práce podle pokynů, sdílení ve dvojici nebo před celou třídou, samostatná práce
Pomůcky	papír formátu A4, tužka, pastelky
Místo	učební třída
Klíčová slova	kniha, beletrie, literatura, čtení, výrazné čtení, přednes, pohádka, nahrávka

Popis aktivity

Cílem aktivity je vyprávět o jednom členu rodiny. Časová dotace závisí na počtu žáků ve třídě, aby se všichni vystřídali při svém vyprávění.

Evokace: Rodina – co si vybavím, když se řekne slovo „rodina“? Žák vybere, o kterém členu své rodiny bude vyprávět a proč (co pro něj daný člen dělá, kolik s ním tráví času nebo co spolu prožili).

Uvědomění: Zamýšlí se nad konkrétní osobou z rodiny a uvědomuje si, co o ní ví. Informace zapíše do myšlenkové mapy. Výsledek své práce může sdílet před třídou nebo ve dvojici, může jej doplnit o další nápady na základě slyšeného. Děti nenutíme, aby své myšlenky sdílely.

Reflexe: Informace o členu rodiny, které se objevily v myšlenkové mapě, si utřídí do pětilistku. Při tvorbě pětilistku postupují všichni současně podle pokynů učitele, který tvoří pětilistek na tabuli. Nejmladší žáci, pokud ještě nepíší, tuto fázi vynechají.

Na základě svého pětilistku každý žák krátce vypravuje o členu své rodiny. Může odpovídat na návodné otázky učitele.

Teoretické / Metodické okénko

Evokace, uvědomění, reflexe – fáze učení

Myšlenková mapa a pětilistek jsou metodami kritického myšlení.

Myšlenková mapa - Na papír A4 doprostřed žák napíše a dá do kroužku klíčové slovo, což bude v tomto případě jeden člen rodiny, např. MAMINKA. Kolem tohoto slova zapisuje nebo kreslí pojmy nebo obrázky, které se vztahují k této osobě – jaká je, co umí, co dělá atd. Pokud aktivitu plní žáci v 1. ročníku, myšlenkovou mapu pouze kreslí.

Pětilistek – je rozložen na pět řádků. První řádek = jedno slovo, např. MAMINKA. Druhý řádek = dvě slova, která vyjadřují „jaká je“ (většinou přídavná jména). Třetí řádek = tři slova, která vyjadřují „co dělá nebo umí“ (slovesa). Čtvrtý řádek = věta o čtyřech slovech; věta vyjadřuje, co ještě o mamince v pětilistku nezaznělo. Pátý řádek = jedno slovo nebo sousloví, kterým vyjádříme, co k mamince cítíme, co ji charakterizuje, jak ji oslovujeme, může to být i přezdívka, např. NEJLEPŠÍ MAMINKA nebo ANDĚL apod. Pokud aktivitu plní žáci v 1. ročníku, vynechávají pětilistek a rovnou vypravují nebo odpovídají na otázky.

Mezipředmětové vztahy:

Člověk a jeho svět – Lidé kolem nás

Výtvarná výchova

Odkazy inspirace

https://is.muni.cz/th/55799/pedf_m/Priloha-3-RWCT.pdf

http://www.kritickemysleni.cz/klisty.php?co=klisty24_eur

Formulace výstupů

- Žák vydrží kratší dobu naslouchat.
- Žák požádá o vysvětlení, když slyšenému nerozumí.
- Žák mluví srozumitelně.
- Žák používá jednoduchou slovní zásobu, kterou vyjadřuje svět kolem sebe.
- Žák vypravuje o tom, co je mu blízké.
- Žák intonuje intuitivně.

Doplňující / Pracovní materiál

Pracovním materiálem by mohly být kartičky s pojmy jednotlivých členů rodiny, s obrázky činností.

Příloha č. 7 Ukázka projektu Mapy učebního pokroku SCIO, oblast český jazyk

Název projektu	Hádej, kdo jsem
Oblast vzdělávání	český jazyk – písemný projev český jazyk – mluvený projev český jazyk – komunikace a prezentace český jazyk - hodnocení
Diagnostika / Rozvoj	psaní kratších textů na zadané téma
Úroveň	1. úroveň
Časová dotace na projekt (celková a příp. po fázích)	týden
Forma projektu	individuální/skupinová
Predispozice	žák čte, přiřazuje texty a píše
Pomůcky	psací potřeby, pomůcka (obrázky a kartičky zvířat)
Místo	učebna
Klíčová slova	čtení, přepisování, zvířata, tvoření hádanek, kniha
Poznámky	

Projektem vznikne drobná knížka s názvem: „Hádej, kdo jsem?“. Žáci poznávají domácí zvířecí rodiny, a to prostřednictvím připravené pomůcky. Ta jim je inspirací pro tvorbu vlastních hádanek, které si sami vymyslí. Kromě přepisu připravených hádanek žáci vymyslí a zapíší své vlastní texty. Pracují s jazykem, slovní zásobou.

Všechny texty se sváží, žáci si vytvoří titulní stránku a knížka s hádankami je na světě. Velkou motivací pro samotné žáky je povědomí o tom, že knihu připravují např. pro spolužáky v paralelní třídě, pro příchozí nové žáky apod.

Detailní popis jednotlivých kroků

1. Práce s pomůckou – možno pracovat ve skupinách, každá skupina obdrží celou sadu obrázků
 - Nejprve žák (skupina/dvojice/trojice...) sestaví z obrázků zvířecí rodiny, a to výběrem vhodných trojic (samec, samice, mládě).
 - K jednotlivým obrázkům (sám nebo ve skupině) přiřadí správné názvy (např. kohout – slepice – kuře).
 - K jednotlivým rodinám s přiřazenými názvy vybere správnou hádanku.
2. Vlastní psaní (zpracování připravených pomůcek) – skupinové/ individuální
 - Vyučující rozdělí třídu na skupiny po 12 dětech, každá skupina dostane sadu připravených trojic obrázků.
 - Každý žák ve skupině si nyní vybírá jednu zvířecí rodinu, o které chce psát.
 - Žák vytvoří list do společné knížky Hádej, kdo jsem? - přepíše hádanku na volný list a na připravený list s fotografií zvířecí rodiny dopíše pod obrázek správný název zvířete.
 - Pokud je žáků ve třídě více jak 12, může vzniknout knížek více, nebo se v jedné knize budou zvířátka opakovat, protože každý žák vytvoří jeden list a zvířátka se pak opakují.
3. Vlastní tvoření a psaní
 - Žák si vybere nové zvíře, o kterém chce psát, něco se dozvědět a které se zatím mezi zvířátka (bod 1) neobjevilo.
 - Nejprve zjistí správné názvy jednotlivých členů zvířecí rodiny (např. lišák – liška – lišče), pak zkusí vymyslet svoji hádanku.
 - Text mohou žáci doplnit i krátkou zajímavostí.
 - Každý žák tak vytvoří jeden list s vybranou zvířecí rodinou, žáci mohou přinést vytištěné obrázky zvířat, obrázky sami nakreslit a listy tak ilustrovat.
4. Prezentace informací, hádanek, zajímavostí
 - Žáci přednášejí ostatním své texty a hádanky.

- Procvičují si správnou výslovnost a prezentaci před třídou.
5. Tvorba titulní stránky - skupinová
 - Žáci si vytvoří titulní stránku knížky s názvem, ilustrací a přehledem autorů.
 - O podobě titulní strany diskutují, rozdělí si úkoly – obrázek, titulek, apod.
 6. Zhodnocení
 - Žáci se pod vedením učitele na konkrétních příkladech práce pokusí zhodnotit průběh a výstup své práce, uvědomí si tak, co se jim podařilo, získají zpětnou vazbu.

Popis výstupů a výsledků projektu

Výstupem je drobná knížka s názvem: „Hádej, kdo jsem?“. Během práce žáci střídají celou řadu činností a forem práce. Závěrečný výstup je pak společným dílem.

Formulace rozvíjených/ověřovaných dovedností

- Žák správně přepíše tiskací písmo do psané podoby.
- Žák tvoří jednoduché smysluplné věty se správným pořádkem slov.
- Žák vytvoří otázku.
- Žák mluví srozumitelně.
- Žák vydrží kratší dobu naslouchat.
- Žák udržuje oční kontakt s mluvčím.
- Žák napíše jednoduché sdělení (hádanku).
- Žák porozumí jednoduchým pokynům a vhodně na ně reaguje.
- Žák přednese před třídou krátký text (v tomto případě hádanku či další zajímavost z listu).
- Žák pod vedením učitele a na konkrétních příkladech jednoduše vyjádří, která práce se mu podařila.

Odkazy inspirace

zdroj fotografií: www.google.cz (obrázky)

Přílohy:

Příloha 1 – obrázky, Příloha 2 – trojice názvů, Příloha 3 – hádanky

Příloha č. 8 Ukázka hodnocení aktivity Mapy učebního pokroku SCIO, oblast český jazyk

Název aktivity Vypravování			
Jak MI to jde	Hodnocení provádíš ve skupině či samostatně		
	Podařilo se mi s pomocí alespoň z části splnit úkoly aktivity	Podařilo se mi z větší části splnit úkoly aktivity	Podařilo se mi úkoly projektu plnit bez větších problémů či samostatně
	☺	☺☺	☺☺☺
<ul style="list-style-type: none"> • Vydržel/la jsem kratší dobu naslouchat. • Požádal/la jsem o vysvětlení, když jsem slyšenému nerozuměl/la. • Mluvil/la jsem zcela srozumitelně. • Používal/la jsem vhodnou jednoduchou slovní zásobu, kterou jsem dobře vyjadřoval/la svět kolem sebe. • Vypravoval/la jsem zajímavě o tom, co mi je blízké. • Intonoval/la jsem intuitivně správně. 			
Souborné hodnocení učitele			
Zde uvede tvůj vyučující stručný komentář			

Jak TI to jde			Hodnocení provádí učitel
1. Aktivitu se ti podařilo s pomocí alespoň z části splnit	2. Aktivitu jsi splnil/a z větší části samostatně	3. Aktivitu jsi splnil bez větších problémů	
<ul style="list-style-type: none"> • S udržení pozornosti máš zatím problém, ale po krátkou dobu již vydržíš naslouchat. • Pokud nerozumíš tomu, co slyšíš, někdy se zeptáš. • Tvůj projev je již částečně srozumitelný. • Za pomoci učitele najdeš vhodná slova, aby ses na něco zeptal/a • Snažíš se vypravovat o tom, co je ti blízké. • V intonaci zatím ještě chybuješ. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ještě míváš problém s udržení pozornosti, ale také se dokážeš po krátkou dobu soustředit a naslouchat. • Pokud nerozumíš tomu, co slyšíš, většinou se zeptáš. • Mluvil/la jsi z větší části srozumitelně. • Někdy ti učitel pomáhá hledat vhodná slova, aby ses správně vyjádřil/a. • Daří se ti vypravovat tom, co je ti blízké, z větší části zajímavě. • Intonoval/la jsi většinou intuitivně správně, chybuješ jen občas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vydržel/la jsi kratší dobu naslouchat. • Požádal/la jsi o vysvětlení, když jsi slyšenému nerozuměl/la. • Mluvil/la jsi zcela srozumitelně. • Používal/la jsi vhodnou jednoduchou slovní zásobu, kterou jsi dobře vyjadřoval/la svět kolem sebe. • Vypravoval/la jsi zajímavě o tom, co ti je blízké. • Intonoval/la jsi intuitivně správně. 	